

וארא

גליון מס' 441
כ"ח טבת תשפ"ג

יהודים של מסירות נפש, זה כבר אומר הכל!

הרב אפרים שרבני שליט"א

העניין טעון גניזה • נא לא לקרוא בשעת התפילה

עם דרך החיים שלהם, הם לא חשבו פעמיים, הם בחרו בו. קוראים ליהודים האלה, יהודים של מסירות נפש.

לפני כשבועיים דיבר איתי בחור על תפקיד בכיר שהציעו לו בארגון מסוים, משרה שתעזור לו מאוד בחיים הן מבחינה כלכלית והן מבחינת שעות נוחות, זמן לאשה ולילדים וזמן של קביעת עיתים לתורה. 'הרב תתפלל עליי שאני אעבור את השלב האחרון של הקבלה'.

כשמעתי את השם של הארגון נזכרתי שאני מכיר אדם שהוא אחד מן הגורמים החשובים שבארגון, ואולי אוכל לבקש ממנו לעזור בעניין הזה. התקשרתי אליו וביקשתי כמו שאני מבקש על הבן שלי, שפשוט יעזור ליהודי טוב להסתדר בחיים. הוא אמר לי שבעזרת ה' הוא ידאג לעשות הכל בכדי לעזור. הוא הוסיף ואמר, שחייב לעדכן את הבחור שמדי פעם ישן הקפצות בשבת כיון שזה עניין של פיקוח נפש.

התקשרתי לאותו הבחור והודעתי לו שישנם סיכויים טובים שהוא יתקבל, אך הוספתי לו שכנראה פעם בכמה זמן, דבר זה כרוך בהקפצות בשבת באופן שהוא פיקוח נפש. הוא רק שמע את המילה שבת ומיד אמר 'לא לא כבוד הרב תודה רבה, אני אשאר במקום שלי'. שאלתי אותו אם הוא רוצה שאני אבדוק את הדבר לעומקו, אך הוא השיב 'לא הרב, תודה רבה על המאמץ, שבת זו שבת'.

התפעלתי. הוא העביר לי שיעור באמונה, בלי חשבונות, בלי שכלים. למרות שהוא ידע שהמהלך הזה עתיד לעשות לו כל כך טוב בחיים, משכורת גבוהה, שעות נוחות, משרד, רכב, כבוד ובייחוד שהייתה אפשרות לעיין על כך בהלכה, וכמו שהיו מקרים רבים שתלמידי חכמים הורו להיתר. אך הוא הניח את הכל בצד ברגע אחד ובחר רק באחד, אשריו ואשרי חלקו.

דבר אחד אני יודע שכל כך הרבה טוב מחכה לבחור הזה, כמה הצלחה, כמה נחת, כי בזמן אמת הוא בחר בה' יתברך. אני בעזרת ה' עוד אעדכן אתכם על הבחור הזה.

את ה' יתברך לא מוכרים בגלל כסף, לא בגלל עבודה ולא בגלל אשה או גבר.

בתלמוד (בבא בתרא נח.) מסופר על אחד מן הקדושים ששמו היה ר' בנאה, שניגש אצלו אדם שגילה שעשרת בניו אינם בניו הביולוגיים ורק ילד אחד מבניהם הוא שלו. מחמת כן הוא הכין צוואה שבה כתוב שלא תעבור הירושה **המשך שיחת הרב בעמ' 3**

בתלמוד מסופר (יומא לה) על אדם ששמו ניקנור, שהלך להביא דלתות מיוחדות של נחושת מאלכסנדריה של מצרים, לבניין בית המקדש. בחזרתו לירושלים עמד עליו נחשול שבים לטבעו. נטלו המלחים אחת מן הדלתות והטילוה לים בכדי להקל על משא הספינה, אך עדיין לא נח הים מזעפו.

בקשו המלחים להטיל לים את הדלת השנייה, אך ניקנור עמד וקשר את עצמו לדלת ואמר הטילוני עמה 'אם הדלת הזו לא תגיע לירושלים גם אני לא אגיע'. לאחר שראו המלחים את נחישותו הניחו לו, ומיד בחסדי ה' נח הים מזעפו. אך עדיין היה מצטער ניקנור על הדלת השנייה שנוזקה למים.

כשעגנה הספינה בנמל עכו נעשה לו נס ולפתע ראו את הדלת השנייה מבצבצת ויוצאת מתחת דופני הספינה. כל האנשים העומדים על הסיפון לא האמינו למראה עיניהם, דלת שעברה מרחק של חמש מאות ק"מ עומדת לנגד עיניהם, דבר שלא נתפס כל כך בשכל.

וניקנור שעמד מן הצד אי אפשר היה לתאר את שמחתו, יהודי שרואה איך מן השמים לא שכחו את מסירות נפשו, ודאגו להחזיר אותו לירושלים עם שתי דלתות.

אמר לו ה' יתברך אתה הסכמת לטבוע בשבילי, אני לא אתן לך לכאוב, אני ארים לך את הדלתות ממצרים.

ממשיכה הגמרא ומספרת, כל השערים שהיו במקדש שבתחילה היו עשויים מחומרים זולים (כשעלו מן הגלות בבבל בתחילה לא היה בידם את האמצעים לבנות בית מפואר כמו בית ראשון) והחליפו אותם לשל זהב, חוץ משערי ניקנור שהשאירו אותם עומדים במקומם אף שהיו עשויים נחושת.

נכון שהן לא עשויות זהב, אך הם היו עשויות ממסירות נפש, מיהודי שנתן את כל כולו למענו יתברך. זה החומר הכי יפה שאפשר לעשות ממנו דלת למקדש.

דעו לכם, יהודים יקרים, כל האנשים שזכו לכל הדברים המיוחדים שבעולם, אנשים ששברו שיאים, אם מבחינת בנים צדיקים, אם מבחינת בית מיוחד שאין לכל אחד, הם אנשים שמאחוריהם עומד סיפור של מסירות נפש, הנחת הזו לא באה להם בחינם.

מישהו שאל אותי מה זה מסירות נפש? אמרתי לו זה לוותר בשבילו.

יש הרבה אנשים שוויתרו בשבילו. כשהיה להם קושי מסוים או שאלה של הפסד עבודה עם משכורת טובה שמתנגשת

הבנייה חופשית

ביום רביעי ג' שבט (25/1 למנינם)

בשעה 20:30 בבית הכנסת "אורות הית" רח' יהודה המכבי 8

הרב אפרים שרבני שליט"א
לאפרת

זמני השבת ירושלים

הדלקת נרות לנשים 40 דק' 16:27
ציאת השבת 16:47
ציאת השבת (ר"ת) 17:39
18:13

להזמנת הרב לשיעורים ברחבי הארץ: 054-6284225 אור קלימי

השלום שלכם - קרש ההצלה של ילדיכם!

הישיבה והרהר בדבר. לאחר כמה דקות פנה אליהם בקול חלש ושאל: "מה המצב הכלכלי בבית הבחור? ומה עם 'שלום הבית' אצל הוריו?". הם נתפסו לא מוכנים לשאלה זו. "איננו יודעים". להפתעתם, הזדקף הרב שך, נתמך בשולחן, ופנה אליהם בקול מזועזע, כשדמעות רותחות זולגות מעיניו: "רודפים! צאו מהבית שלי! אינני רוצה לדבר איתכם. אינכם יודעים מה שלום הבחור, ומה המצב בביתו, וכל שאתם יודעים לעשות זה להשליכו לרחוב!". לאחר מכן נודע על המצב החמור בביתו של הנער - אצל הרב זצ"ל היו דברים ברורים, טרם שבדקים בעיות אחרות, עלינו לפני הכל לבדוק את הבית. אם שם מצאנו שהכל בסדר, אפשר להתחיל לחפש בעיות אחרות! נאך וודאי שלא כל נער שסוטה מן הדרך זה בגלל ביתו, ופעמים בשל בעיות אחרות, ופעמים אלו חשבונות הכמוסים בידי שמים, שמוציאים דווקא מהמשפחות הטובות ביותר נערים לא פשוטים, אלא שהבית הוא משפיע ביותר!.

שאלת השאלות - מה עושים?

ואם סיימנו בזה דינו, אך לצערנו הרב, לא בזה זה נגמר. ישנם ילדים שלא אוהבים להיות בבית. תמיד מחפשים לברוח, ילכו לחברים, ילכו לרחוב, ילכו לכל מקום אפשרי, רק לא להיות בבית! מה הסיבה? הסיבה פשוטה, הבית צריך להיות הפינה החמה של הילדים, בבית הם צריכים להרגיש טוב, להרגיש שמחה, להרגיש בטחון והגנה, ובית שלא נותן מענה לצרכיהם הנפשיים, בית שמתקיים על אדני הריבים והצעקות, הילד יחפש מקום אחר להיות בו! וכולנו יודעים עד כמה הרחוב הוא אכזרי, הפיתויים והשטויות קורצים/מפתים/ מסנוורים בכל פינה ואם לא נצליח לשמור את ילדינו קרובים אלינו, אנחנו - חלילה - עלולים להפסיד אותם!

אז מה עושים? קודם כל עלינו להגיע להחלטה - לעולם לא רבים ומתווכחים בפני הילדים, כמו כן, לא פותחים שום נושא 'טעונו' שעלול לעורר וויכוח. ומי שחושב שהדברים לא בידיים שלו, 'אני מתפרץ... מה אני יכול לעשות...!', 'אני לא מצליחה לעצור את עצמי...!', ההוכחה שטענה זו אינה נכונה - פשוטה היא! שהרי וודאי שאם היה הרב או הרבנית שלכם, או כל אדם שלא הייתם רוצים שיתפוס אתכם בקלקלתכם היה לידכם וודאי שהייתם מתעשתים ושומרים את המריבה לזמן אחר, מה שמוכיח שאם אתם רוצים אפשר לעצור, רק צריך להבין את החשיבות של הדבר.

העובדה שלא רבים אינה מספיקה כלל!

אך 'לא לריב ליד הילדים' זה רק פתרון של 'הרע במיעוטו עדיף' להציל מה שאפשר להציל. שוודאי שחוץ מלא לריב ולצעוק, ילד חייב להרגיש תחתיו קרקע יציבה של הורים מאוחדים ואוהבים, הורים שמדברים זה לזו בכבוד ולא בצורה מזלזלת. ומלבד זאת, אי אפשר לעשות הצגה למול הילדים, ואם השלום לא יהיה אמיתי הם ירגישו! לכן העצה היעוצה היא, פשוט לקחת את הבית והקשר ברצינות ולהתחיל לעבוד. כיצד עובדים? כיצד מצליחים לשמור על שלום בית לאורך זמן? על כך בשבוע הבא... **שבת שלום ומבורך!**

שמעון שורתי

להערות, תגובות ושאלות ניתן לשלוח: sh0556777377@gmail.com

היום בע"ה נראה את אחת ההשלכות הגדולות שיש לזוג שאין שלום בביתם. אם נשאל כל הורה - אתה אוהב את הילדים שלך? אתה רוצה שיהיה להם טוב בחיים? היית עושה הכל כדי שיגדלו בריאים בנפשם ובגופם? אם היית יודעת על דבר שיכול לפגוע בהם, את תעשי כל שביכולתך כדי להגן עליהם? אין שום ספק שתשובת כל ההורים תהיה חד משמעית: "אני אוהב אותם ואתן להם את החיים שלי, ואין מישהו בעולם שרוצה שיהיה להם טוב כמוני, ואם אני אדע על מישהו או משהו שיכול לפגוע בהם, אני אעשה הכל כדי להגן עליהם!" - כך פחות או יותר יענה כל אחד בהתנסחות המקורית שלו! והמצאות, הניסיון, המחקרים, ועל כולנה הספרים הקדושים, כולם מעידים פה אחד על ההשלכה הישירה שיש לשלום הבית שלנו על גידול ילדינו! שילדים שגדלים בית שאין בו 'שלום בית' הדבר משאיר צלקת גדולה בחייהם! והפסיכולוגים והמטפלים יעידו על הנזקים הנגרמים מעברם של ילדים הסוחבים איתם את אווירת הבית 'הישנה' והמשקעים מהילדות, שראו אבא ואמא רבים לעיתים קרובות, שצעקותיהם וויכוחיהם היו חוזרים ונשנים, ואינם מצליחים להתנתק מהם ו'סוחבים' אותם - אף בלא להתכוון - עד לביתם ומשפחתם שהקימו.

לנפשם העדינה והטהורה קשה מאד להתמודד למול המצב הקשה שהם רואים את הוריהם במתח ובסערת רגשות, הם מרגישים מאוימים וחסרי ובטחון והדבר מעמיד אותם למול התמודדות שעלולה בהחלט לגרום להם נזק רב בעתיד. לא קשה לזהות את המבט הטהור והחששות שלהם שמשוה יקרה בשעה שההורים מתווכחים. ומי שרוצה לבדוק, ישים לב כיצד נעשה מיוחד וחסר אונים בזמן ששומע הרמת קול מהוריו! תסתכלו לו בעיניים היטב, אתם תראו, פתאום נעשה שקט, אין צעקות, אין בכיות, פשוט עומדים דוממים ומחכים שתסתיים כבר המריבה! וחלילה, איננו באים להאשים אף אחד, אלא להפך, לעורר ולתקן, לשקף עד כמה גדול הנזק, ועל ידי שנדע את הנזק, אולי האהבה שלנו לילדנו תנסוך בנו כוחות להתחיל לעבוד ולתקן - בשבילם וכמובן גם בשבילנו!

כשגדולי ישראל היו שומעים על נערים שסטו מן הדרך, מיד היו מחפשים בשורש הבעיה, מה מצב שלום הבית בביתם ואיך נראית שם האווירה. כמו שמספרים (ס' חכמת הנפש היהודית), שלמענו של **הגרא"מ שך זצ"ל**, הגיעו מהנהלת אחד מוסדות החינוך, וטענו על אחד הילדים שעושה מעשים חמורים שלא יעשו, ומשכך רוצים את אישורו של הרב לסלק את הבחור לביתו. ראש הישיבה היה בערוב ימיו, סבל מחולשה רבה, ובקושי קיבל קהל בביתו. ואולם, בשם חומרת המקרה, קיבלם והאזין לדבריהם. ישב ראש

ללא עלות

מיטב השיעורים מכל הזמנים של הרב **אפרים שרבי** שליט"א

גשם שיעורים נבחרים!

מגוון נושאים!

להזמנות חייגו: **055-6777644** (חיים)

מי זכאי להיות מנהיג?

באר החסידות אוצרות מעולם החסידות

"להוציא את בני ישראל ממצרים מצרים, ואילו מה ציונים אל בני ישראל לא פירש הכתוב?"

ואמר ר' זושא מאניפולי:

"ה'יציאת' עצמו, הוא עצמו הציוני

לבני ישראל, 'ויצאת' שיהיו כולם

בצוותא, אמר להם, השליטו אחדות בקרב

בני ישראל, השרישו ביניהם קירבת הלבבות,

שיהיו בלב אחד, ברצון אחד יחד שואפים לגאולה, לחירות, וממילא

יאלץ פרעה, בעל כרחו, 'להוציא את בני ישראל ממצרים',

כי לא יוכל שום אויב לעמוד נגד החומה הבצורה של רצונם

האדיר והחזק.

זה שאמרו רבותינו (ירושלמי ר"ה) מה ציונים? ציונים על פרשת

"שילוח עבדים". כלומר, כל עוד יש בישראל בינים לבין

עצמם, עבדים ואדונים, עליונים ותחתונים, לא יוכלו לכפות

רצונם על פרעה שהוא ישרח את עבדיו ויוציאם לחפשי.

(מבחר אמרים).

היחוס יתחיל ממני...

"אלה ראשי בית אבותם". ופירש רש"י, מתוך שהזקק ליחס שבטו של לוי בשביל משה ואהרן, התחיל ליחסם דרך תולדותם מראובן.

כשהמגיד ממעזריטש היה ילד בן חמש שנים, נפלה דליקה בבית אביו, ונשרף הבית. והיתה אמו מצטערת מאד. אמר הילד לאמו: ואם נשרף הבית צריכים כל כך להצטער?

השיבה לו אמו: חס ושלום, לא על הבית אני מצטערת, אלא על כתב יוחסין שלנו שנשרף גם הוא בתוך הבית. אילן היחוס שלנו עולה עד רבי יוחנן הסנדלר. אם כך, השיב לה הילד, יתחיל היחוס ממני. (סיפורי חסידים).

הולך ללמוד אין הצפרדעים שרים

אחרי פטירתו של המגיד ממעזריטש נתועדו התלמידים ושוחרו ביניהם על מעשיו והנהגותיו של רבם הגדול. נענה אדמו"ר הזקן בעל ה"תניא" ואמר לחברים: כלום יש בכס מי שיודע הענין שרבנו היה רגיל בכל יום בעלות השחר ללכת לטייל אצל האגמים ומקוה המים, מקום שם הצפרדעים מקרקרות?

ולא היה אחד מהם שידע להשיב מה היתה כונת הרב המגיד בזה. אז אמר להם אדמו"ר הזקן: אני אגיד לכם את כונת רבנו. הוא היה הולך ללמוד את השיר שהצפרדעים אומרות להשם יתברך, כמבואר בפרק שירה, ורצה לשמוע איך הן משבחות ומהללות להשם יתברך. (סיפורי חסידים).

ר' ברוך ממעזריטש אמר על הפסוק "אף טוב לישראל אלקים לבני לבב", "אף טוב לישראל" – רבנו של עולם, כלפי כלל ישראל התנהג במידת הטוב והחסד, "אלקים לבני לבב" – במידת הדין התנהג עם רק "בני לבב". כגון מי? אני ואחי (בעל הדגל מחנה אפרים). כאשר סיפרו זאת לפני הרב הקדוש מרוז'ין נענה ואמר: אמת! מנהיג בישראל אינו זכאי לכתר מנהיג אלא אם כן קיבל עליו לסבול את כל הסבל והיסורים של כלל ישראל. וזו היתה טענתו של משה רבנו "למה הרעתה לעם הזה למה זה שלחתני ועשיתני למנהיגם של ישראל, הרי שאני צריך לסבול ולא הם. (מעשי צדיקים).

בכל מצב עוזרים לחבר!

לפני החתם סופר בא סוחר גדול ומפורסם בעשירותו לבקש עצה וברכה על עסקיו שנקלעו לקשיים. אמר לו החתם סופר, הדברים אכן ידועים לי, כמו כן ידוע לי כי אחי יש לך עני ואביון ואין אתה עוזר לו מאומה למחיתו... נבוכ העשיר בשמעו מילים חודרות אלו, אולם הסביר כי מצב עסקיו הרעועים לעת עתה אינם מאפשרים לו לעזור לאחיו, ומיהר להוסיף כי אם יחזור לאיתנו ידאג מיד לתמוך בו.

שמה זאת החתם סופר ואמר לו: בפרשתנו כתוב שהקב"ה אמר למשה "וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת נַאֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", מהי המלה "וְגַם"? מי עוד שמע? אלא, בשעה שסבלו ונאנקו העם תחת יד מצרים, למרות הכל, השתדל כל יהודי לשמוע "גם" את נאקת השני ולהקל מעליו ככל יכלתו, על כן אמר ה', "וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי", שמעתי את זה שעוזרים היהודים אחד לשני ועל כן מוכן ומזומן אף אני להושיעם.

סיים החתם סופר: עזור נא לאחיך ולאחרים, למרות מצבך הקשה, ובודאי אם תעשה כן ישמע ה' למצוקתך ויחלצך מצרותיך". (מעשי הצדיקים).

על מה צעקו בני ישראל

"וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת נַאֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מִצְרַיִם מֵעַבְדֵי אֱתָם". מה היתה עיקר הצעקה? לעולם יש לעבוד את השם מתוך רצון טוב ומתוך שמחה, ואולם במצרים היה פרעה הגורם העיקרי שהניעם לעבודת השם, ועל זה הצטערו ביותר: "אֶת נַאֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מִצְרַיִם מֵעַבְדֵי אֱתָם" – נאקתם היתה על אשר המצרים הם המעבידים אותם, והם המניעים אותם לעבודת השם. (ר' משה מקוברין).

הציווי לבני ישראל - אחדות

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן וַיֹּצִיאוּ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶל פְּרַעְהַ מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְהוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם" – הרי הוא אומר מה ציונים לפרעה:

בזמנו קראתי מעשה על ילדה בת שבע שחונכה בחינוך חרדי והוריה התגרשו, האמא פסקה מלשמור תורה ומצוות ויחד עם זאת הכריחה את בתה לחלל את השבת ועוד כמה וכמה דברים ואף איימה עליה קשות.

אותה ילדה תמימה וצדיקה לא עזבה את דתה והייתה מברכת כשהיא מניחה את היד על הפה בכדי שלא יבחינו בה, ונוטלת ידיים מהברז ללא נטלה. עם הכל הסתדרה אותה צדקת בדוחק חוץ מדבר אחד, ברכת המזון. היא לא ידעה את הברכה על פה, וברכנו היה אסור לה להחזיק שלא יגלו אותה, ובלית ברירה הייתה מברכת בשירותים.

עם הזמן היא הכירה חברה. החברה סיפרה זאת לאמא, ועל ידי קשרים הגיע הסיפור עד למעונו של ר' חיים קנייבסקי זצוק"ל. כשנשאל הרב מה להשיב לילדה לגבי ברכת המזון בשירותים, אמר הרב 'איני יודע מה התשובה, אך דבר אחד אני יודע, שהשאלה שלה מגיעה עד כסא הכבוד'.

כי דורשיך לעולם לא ייכשלו ולא תכלים לנצח כל החוסים בך – ה' יתברך לעולם לא יאכזב את הבוטחים בו. **שבת שלום עם ישראל! אפרים שרביני.**

המשך שיחת הרב « אלא לבן אחד מתוך העשרה שייבחר על פי שיקול דעתו של הרב שהוא אכן היורש האמיתי.

לאחר פטירתו של אותו אדם, הגיעו כל העשרה אצל הרב וכל אחד טען שהוא הבן הביולוגי. זה טען שהאף שלו בדיוק כשל אביו, זה טען שיש לו את אותם העיניים, זה טען שהאבא היה מספר לו הכל וכו'. אמר להם הרב תקחו מקלות תכו על קבר אביכם ללא הפסקה, ותצעקו עד שהוא ייתן לכם סימן.

מיד הם לקחו מקלות והתחילו להכות על קבר אביהם ללא רחם כך עשו כל התשעה לבד מילד אחד שעמד מן הצד ולא חבט. שאל אותו הרב מדוע אתה לא מכה אתה לא רוצה ירושה? השיב הילד אני לא אחלל את קברו של אבא בשביל כסף, גם אם אצטרך להפסיד את הירושה בעבור כך. אמר לו הרב אתה היורש.

יהודי אמיתי לעולם לא ימכור את אבא שלו, לא משנה כמה זה עולה. "והאלוקים ניסה... ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני", מילה אחת, הנני. אני כאן לרשותך, לא משנה כמה זה עולה.

אמרו המקובלים שאותן השעות שיהודי מוותר בשבילו יתברך, הם שעות הנחת הגדולות ביותר שיש לבוורא יתברך מילדיו.

ברכת בורא נפשות

(חלק א)

גרי, יזהר לשתות רביעית מהכוס (שולחן ערוך קצ' סעי'ג). ואם אכל או שתי פחות מהשיעורים הנ"ל, אינו מברך כלל ברכה אחרונה.

תוך כמה זמן צריך לאכול את המאכל או את המשקה כדי להתחייב בברכת נפשות (ולשאר מצוות וברכות):

נקדים שהלכה זו חשובה ומעשית לגבי הרבה מצוות וברכות ונבאר קודם לענייננו ולאחר מכן נבאר שאר מצוות וברכות. בהלכה הקודמת דיברנו בכמות שצריך לאכול (81 גרי למשקה, ו27 גרי למאכל), ועתה יתבאר, שאף אם שתי או אכל שיעור זה, צריך לאכול או לשתות בזמן מסוים ואם לא שתי אותו בזמן זה אינו מברך ברכה אחרונה כלל.

והאוכל כזית, מבואר ע"פ השולחן ערוך (סי' תרי"ב לגבי אכילה ביום הכיפורים להתחייב בברכה), **שבמאכל** אינו מברך ברכה אחרונה, אלא אם כן אכלו בתוך שיעור של 'כדי אכילת פרס' (שבע וחצי דקות וטוב להחמיר בארבע דקות), אבל אם אכלו לאט לאט באופן שקודם שאכל כזית עבר כדי שיעור זה אינו מברך ברכה אחרונה כלל (כ"כ מבואר מדברי המג"א ר"י סק"א שה"ה לנידון דידן. וכ"פ בחזו"ע (רנט"ו) ועוד אחרוני).

ומבואר ע"פ שולחן ערוך (סי' תרי"ב), שהשונה משקה אינו מברך ברכה אחרונה, אלא אם כן שתי רביעית (81 גרי) בתוך שיעור זמן שדרך בני אדם לשתות רביעית, דהיינו זמן קצר ביותר (בערך שתי שניות), אבל אם שתי לאט לאט ושהה יותר משיעור זה אינו מברך ברכה אחרונה (אמנם בתריח' (סעי"ח) כתב לענין חולה שיש בו סכנה, שצריך לשתות לכתח' בכדי אכילת פרס. ובאחרוני' ביארו שחשש מרן לאיסור כרת ולכן הכריע לכתח' לחוש לראב"ד ולעולם ס"ל כהרמב"ם).

המשך בשבוע הבא...

להערות, תגובות ושאלות ניתן לשלוח: sh0556777377@gmail.com

נוסח ברכת בורא נפשות • על אילו מאכלים מברכים ברכת בורא נפשות? • כמה צריך לאכול ממאכל או משקה כדי לברך?

הנוסח המדויק למנהג בני ספרד הוא כך: "ברוך אתה ה' וכו' מלך העולם, בורא נפשות רבות וחסרונן על כל מה שבראת, להחיות בהם נפש כל חי, ברוך חי העולמים".

סוג המאכלים שצריך לברך אחריהם בורא נפשות: **בשולחן ערוך** (סי' ר"ז) מבואר, שהאוכל מכל מיני מאכל, בין מדברים שהם פרי העץ (ואינם מחמשת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל), ובין מדברים שהם פרי האדמה וירקות, ובין מדברים שאין גידולם מן הארץ (כגון חטיפים וממתקים שברכתם שיהכלי או 'אדמה'), וכן השותה מכל משקה מלבד יין, תיקנו חכמים שיברך לאחריהם ברכת בורא נפשות רבות. ואם אכל מכמה מינים, דהיינו שאכל גם מפירות העץ וגם ירקות וגם בשר, מברך פעם אחת ברכת בורא נפשות רבות על כל מה שאכל.

שיעור שעליו מברך (נפשות וכל ברכה אחרונה): בשולחן

ערוך (סי' ר"י סעי"א) מבואר, **שהשיעור לעניין אכילה** הוא בכזית (27 גרי). **ובחזון עובדיה** (ברכות עמ' רנט"ו) הוסיף, שנכון להיזהר שלא לאכול יותר מ-18 גרם עד 27 גרם (עד ולא עד בכלל), שלדעת כמה פוסקים יצטרך לברך (כמבואר בסי' תפ"ו, שנחלקו הפוסקים האם כזית הוא חצי ביצה או שליש ביצה).

והשיעור לעניין משקה מבואר בשולחן ערוך (ר"י סעי"א וקצ' סעי"ג), שהוא ברביעית (81 גרי). ועוד שם, שצריך להיזהר שלא לשתות שיעור בין 27 - 81 גרי כדי לא להיכנס בספק בין להתחייב נפשות בין להתחייב ברכה אחרת, כגון בהבדלה [אלא שיש להיזהר בכל מצווה שטעונה כוס יין, כגון קידוש והבדלה שחייב לשתות מהכוס רוב רביעית שהוא 41 גרי ומעכב את המצווה (ראה שו"ע רע"א סעי"ג וילקו"י מהד' חד' א-ג עמ' תצ"ו)], וכיוון שאמרנו שלא ישתה בין 27 גרי ל-81

"אין המצוה נקראת אלא על שם גומרה" (סוטה יג)

גם את/ה יכול

להיות חלק מהאימפריה התורנית הזאת

הודמנות אחרונה!

הפאר שלפניכם הוקם על ידי הרבה מאד אנשים, עם לב שאנפת לו מה' יתברך יהי רצון שהזכות תגן עליהם ועל כל בית ישראל לעולמי עדי!

לפרטים: ר' יעקב בן ישי 050-4119309